

Indledning

I nærværende publikation opgøres antallet af alders- og førtidspensionister i december måned i årene 2017-2020.

Publikationens struktur

I publikationens kapitel 2 opridses hovedtallene samt fordelingen af lovhjemmel for alders- og førtidspensionister.

I kapitel 3 er der fokus på pensionisternes køn, alder og bopæl. Desuden er der fokus på om pensionisterne modtager pension som enlig eller par, eller om vedkommende bor på alderdomshjem eller anden social døgninstitution.

I kapitel 4 fokuseres på til- og afgang fra gruppen af pensionister i forhold til nærmest foregående år.

Kapitel 5 belyser fordelingen af grundpension og tillægspension for alderspensionister.

I kapitel 6 opridses lovgrundlaget og kriterierne for tildeling af offentlige pensioner. Fra 1. januar 2016 er alderspensionen ændret. Den vigtigste ændring er, at der er indført et grundbeløb, der er uafhængigt af samlevers indkomst, men ikke af egen biindtægt. Pr. 1. juli 2016 trådte førtidspensionsreformen i kraft. Alle førtidspensionisters erhvervsevne skal vurderes hvert femte år. Pensionen gives efter personens erhvervsevne og er opdelt i højeste, mellemste og laveste sats. Fra 1. januar 2017 er aldersgrænsen for alderspension hævet fra 65 til 66 år.

Dette betyder, at det nedre aldersinterval i statistiktabellerne for alderspensionister er 65-69 år for 2011-16, og 66-69 år for 2017-2020. Dette interval er under et benævnt "Yngre end 70 år".

Ligeledes optræder nu for førtidspensionister aldersgruppen "65+", der for 2017-2020 kun omfatter personer på præcis 65 år .

Statistikken er dannet på baggrund af udtræk af data fra pensions-særmodul i de kommunale it-systemer, samt Grønlands Statistiks befolkningsregister. I kapitel 7 redegøres der for datagrundlaget og databehandlingen samt metodiske problemstillinger.

Overblik og lovhjemmel

En person opgøres som pensionsmodtager, hvis personen er bosat i Grønland 31.december i det aktuelle år, og der i pensions-særmodulet i det kommunale regnskabssystem er registeret udbetalinger af grundbeløb for alderspension eller førtidspension, som kan henføres til december måned i det pågældende regnskabsår.

I december 2020 modtog 3.943 personer alderspension. Heraf modtog 399 et reduceret grundbeløb efter Lov om Alderspension § 13, Stk.2 som supplement til kost og logi, fordi de boede på plejehjem eller social døgninstitution.

I alt 2.407 personer modtog førtidspension i december 2020. Heraf modtog 130 et reduceret grundbeløb efter Lov om Førtidspension § 23 som supplement til kost og logi, fordi de boede på plejehjem eller social døgninstitution.

Fordelingen af lovhjemmel for tildeling af alderspension for 2017-2020 er rimelig konstant. Anderledes forholder det sig med lovhjemlen for tildeling af førtidspension i samme periode. Her ses et kraftigt fald i § 43, Stk. 3 & 4 (overgangsordninger). Desuden ses en kraftig stigning i § 15, §16 & §17 (laveste, mellem og højeste førtidspension), samt i §9 (midlertidigt nedsat arbejdsevne uden revalideringsforløb) og §19 (midlertidigt tildelt førtidspension på grund af manglende lokal beskæftigelsesmulighed).

Oversigt 1. Modtagere af offentlige pensioner opgjort på lovhjemmel (dec. 2020)

	2017	2018	2019	2020
Alderspension				
AP §1, Stk.1	1.842	1.830	1.866	1.919
AP §1, Stk.2	1.395	1.409	1.416	1.381
AP §13, Stk.2	380	380	374	399
AP §5, Stk.2	172	151	164	244
I alt	3.789	3.770	3.820	3.943
Førtidspension				
FP §15, §16 & §17	173	389	523	515
FP §19	39	63	86	155
FP §23	144	135	129	130
FP §43, Stk.3	330	281	140	79
FP §43, Stk.4	830	735	495	399
FP §9, Stk.1	19	81
FP §9, Stk.2	764	782	998	1.048
I alt	2.280	2.385	2.390	2.407

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODPEN6>). Se i øvrigt Lov om Alderspension og Lov om Førtidspension på www.lovgivning.gl.

Oversigt 1a. Lovhjemmel for førtids- og alderspension

Førtidspension efter §9,Stk.1 & 2:	Førtidspension uden revalideringsforløb.
Førtidspension efter §15:	Laveste førtidspension ved arbejdsevne mellem 51 og 75 %.
Førtidspension efter §16:	Mellemste førtidspension ved arbejdsevne mellem 26 og 50 %.
Førtidspension efter §17:	Højeste førtidspension ved arbejdsevne mellem 0 og 25 %.
Førtidspension efter §19:	Højeste førtidspension ved manglende lokal beskæftigelse.
Førtidspension efter §23:	Nedsat førtidspension ved længerevarende institutionsophold.
Førtidspension efter §43,Stk.3 & 4:	Overgangsordninger.

Alderspension efter §1, Stk. 1 & 2:	Alderspension som enlig, eller samlevende med anden pensionsmodtager.
Alderspension efter §5, Stk.2:	Alderspension som samlevende med ikke-pensionsberettiget.
Alderspension efter §13, Stk.2:	Nedsat alderspension ved længerevarende institutionsophold.

Geografi, alder, køn og familieform

Sammenlignes antallet af pensionsmodtagere med folketallet (Oversigt 2.) ses det, at der er relativt flest førtidspensionister i Nanortalik, Paamiut, Qaanaaq, Qeqertarsuaq, Tasiilaq og Ittoqqortoormiit, hvor 10 pct. eller derover af befolkningen mellem 18 og 65 år modtager førtidspension. I Nuuk er det tilsvarende tal 4 pct. På landsplan modtager 91 pct. af befolkningen over 65 år alderspension. Nuuk ligger lavest med en andel på 77 pct., mens Kangaatsiaq ligger højest med en andel på 99 pct.

Oversigt 2. Pensionsmodtagere fordelt på distrikter (dec. 2020)

	Alderspension	Pct. af aldersgrp.	Førtidspension	Pct. af aldersgrp.
Nanortalik	203	96	103	10
Qaqortoq	299	92	124	6
Narsaq	194	93	90	9
Paamiut	176	95	117	14
Nuuk	817	77	572	4
Maniitsoq	310	92	173	9
Sisimiut	432	88	192	5
Kangaatsiaq	70	99	67	9
Aasiaat	290	93	156	7
Qasigiannuguit	127	91	54	7
Ilulissat	365	90	236	7
Qeqertarsuaq	101	92	58	11
Uummannaq	179	89	93	6
Upernavik	174	92	109	6
Qaanaaq	45	92	50	10
Tasiilaq	145	87	168	10
Ittoqqortoormiit	16	89	42	18
I alt	3.943	88	2.407	6

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODPEN2> og <https://bank.stat.gl/SODPEN3>).

Andelen af befolkningen, der modtager førtidspension, er på få pct. op til ca. 50 -års alderen, hvorefter der ses en kraftig stigning i andel til op mod 1/4 af aldersgruppen.

Andelen af befolkningen, der modtager alderspension, er 76 pct. for gruppen under 70 år, og op mod 100 pct. for grupperne på 70+ år.

Oversigt 3. Pensionsmodtagere fordelt på køn og alder (dec. 2020)

Førtidspension	Mand	Kvinde	I alt	Andel (pct.)
18-24 år	51	29	80	1
25-34 år	130	91	221	2
35-44 år	145	91	236	3
45-54 år	250	255	505	7
55-64 år	608	609	1.217	15
65+ år	78	70	148	27
I alt	1.262	1.145	2.407	6

Alderspension	Mand	Kvinde	I alt	Andel (pct.)
Yngre end 70 år	629	602	1.231	76
70-74 år	686	561	1.247	93
75-79 år	432	439	871	97
80-89 år	234	308	542	98
90+ år	18	34	52	100
I alt	1.999	1.944	3.943	88

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODAPE1>) og (<https://bank.stat.gl/SODFPE1>).

Oversigt 4. Alderspensionister 2017-2020, fordelt på familietype og samlet udbetalt beløb (1000 DKK)

	2017		2018		2019		2020	
	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb
Enlig	1.877	20.231	1.861	20.143	1.900	20.772	1.947	22.154
Par	1.532	11.863	1.529	11.921	1.546	12.191	1.597	13.390
Institution	380	879	380	891	374	885	399	956
I alt	3.789	32.973	3.770	32.956	3.820	33.847	3.943	36.500

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODPEN7>).

Oversigt 5. Førtidspensionister 2017-2020, fordelt på familietype og samlet udbetalt beløb (1000 DKK)

	2017		2018		2019		2020	
	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb
Enlig	1.379	12.459	1.414	12.747	1.428	13.130	1.443	13.478
Par	757	5.270	836	5.819	833	5.973	834	6.144
Institution	144	268	135	254	129	245	130	250
I alt	2.280	17.996	2.385	18.821	2.390	19.348	2.407	19.873

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODPEN7>).

Tilgang- og afgang af pensionsmodtagere

Det er særlig relevant at se på tilgang og afgang fra gruppen af pensionister. Nedenstående oversigt 6 og 7 viser til- og afgang fra gruppen af henholdsvis alderspensionister og førtidspensionister i perioden 2017-2020.

Eksempelvis er personer der ophører med at få pension i 2017 personer, der modtog pension i 2016 men ikke i 2017, mens nye pensionsmodtagere i 2017 er personer der modtog pension i 2017 men ikke i 2016.

Oversigt 6. Tilgang og afgang af alderspensionister 2017-2020

	2017		2018		2019		2020	
	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang
Yngre end 70 år	99	92	267	79	359	73	396	73
70-74 år	20	91	22	70	28	87	38	81
75-79 år	6	71	7	81	9	83	7	91
80-89 år	3	75	4	79	1	92	5	68
90+ år	0	8	0	10	0	12	0	10
I alt	128	337	300	319	397	347	446	323

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODAPE3>).

Oversigt 7. Tilgang og afgang af førtidspensionister 2017-2020

	2017		2018		2019		2020	
	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang	Tilgang	Afgang
18-24 år	27	4	27	5	30	5	12	4
25-34 år	11	10	18	8	26	4	18	4
35-44 år	9	8	18	7	13	10	16	5
45-54 år	27	33	78	32	65	35	55	31
55-64 år	94	94	175	69	126	70	123	66
65+	12	0	19	109	11	142	20	117
I alt	180	149	335	230	271	266	244	227

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODFPE3>).

Grænsen for alderspension blev med virkning fra 1. januar 2017 hævet fra 65 år til 66 år.

Dette betyder for det første: Alt andet lige falder det samlede antal af alderspensionister fra 2017. For det andet: Alt andet lige stiger antallet af førtidspensionister fra 2017, da alle 65-årige førtidspensionister venter et år længere før de går på alderspension.

I 2017 bevirker den hævede grænse for alderspension således, at 109 personer forbliver et år længere på førtidspension i stedet for at overgå til alderspension. I 2017 ses en usædvanligt lav afgang (149) af førtidspensionister, svarende til 50-70 pct. af normalen for årtiet. Til gengæld ses i 2018 en tilgang af alderspensionister på ca. 140 pct. af normalen for årtiet.

39 personer er i 2017 registreret som alderspensionister før det fyldte 66. år. Disse indgår i det samlede årlige tal på 3.789, men hvor AP - statistikbanktabellerne indeholder feltet "pct. af aldersgruppe", er de 39 personer ikke medregnet, da procenttallet ellers ville blive misvisende. Dette vedrører statistikbanktabellerne SOXAPE1 og SOXPEN2 samt Oversigt 2 i nærværende publikation.

Grundpension og tillægspension

Alderspensionen er opdelt i en grundpension og en tillægspension. Grundpensionen aftrappes med stigende indtægt hos pensionsmodtageren, mens tillægspensionen aftrappes med stigende indtægt hos pensionsmodtageren og dennes eventuelle ægtefælle eller samlever. Oversigt 8 og 9 optæller modtagere af alderspension i december, opdelt efter intervaller i hele årets beregnede grundpension, hhv. tillæg. Bemærk, at alderspensionister boende på institution er medregnet i kategorien "0-10.000 kr.", selvom pensionen for disse beregnes som en fast sats. Det fremgår af Oversigt 8 og 9, at næsten alle alderspensionister modtager det fulde grundbeløb. Der ses en lidt større spredning i modtagere af tillægspensionen, da ægtefælles eller partners indkomst indgår i beregningen heraf.

Oversigt 8. Alderspensionister i december 2017-2020, fordelt på intervaller i årets udbetalte grundpension

	2017	2018	2019	2020
0-10.000 kr.	387	393	382	402
10.001-20.000 kr.	9	8	10	..
20.001-30.000 kr.	6	14	9	6
30.001-40.000 kr.	18	13	20	..
40.001-50.000 kr.	16	23	11	7
50.001-60.000 kr.	13	17	27	7
60.001-70.000 kr.	3.340	3.302	3.361	3.515
70.001-80.000 kr.	0	0	0	0
80.001-90.000 kr.	0	0	0	0
I alt	3.789	3.770	3.820	3.943

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODPEN8>).

Oversigt 9. Alderspensionister i december 2017-2020, fordelt på intervaller i årets udbetalte tillægspension

	2017	2018	2019	2020
0- 10.000 kr.	784	792	805	682
10.001-20.000 kr.	57	95	63	65
20.001-30.000 kr.	89	90	80	54
30.001-40.000 kr.	89	82	104	72
40.001-50.000 kr.	984	984	950	1.022
50.001-60.000 kr.	35	36	42	48
60.001-70.000 kr.	52	52	38	56
70.001-80.000 kr.	1.698	1.639	1.738	1.944
80.001-90.000 kr.	0	0	0	0
I alt	3.789	3.770	3.820	3.943

Kilde: Grønlands Statistik- se tal i Statistikbanken (<https://bank.stat.gl/SODPEN8>).

Lovgrundlag

Nedenfor følger en kort gennemgang af lovgrundlaget for alders- og førtidspension. For yderligere oplysninger henvises der til Departementet for Social Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen på Selvstyrets hjemmeside, www.naalakkersuisut.gl, hvor der findes en liste over gældende

lovgivning på det sociale område og hvor der er mulighed for at se og downloade forordninger, bekendtgørelser m.v.

Alderspension

Lovgrundlag: Inatsisartutlov nr.20 af 23.november 2015 om alderspension med efterfølgende korrektioner.

Fra 2010-2016 kunne personer, der var fyldt 65 år, tilkendes alderspension. Fra 1.januar 2017 er denne aldersgrænse hævet til 66 år. Fra 1.januar 2021 hæves aldersgrænsen til 67 år.

Førtidspension

Lovgrundlag: Inatsisartutlov nr.40 af 9.december 2015 om førtidspension med efterfølgende korrektioner. Førtidspension kan tilkendes personer, hvis erhvervsevne er varigt nedsat af fysiske, psykiske og/eller sociale årsager. Førtidspension kan tilkendes personer, som er fyldt 18 år, men som endnu ikke er fyldt 65 år. Ligeledes kan personer, som endnu ikke er fyldt 18 år tilkendes førtidspension, når ansøgeren har forsørgelsespligt over for ægtefælle, registreret partner eller barn. Desuden kan en person midlertidigt tilkendes førtidspension, hvis der ikke lokalt findes rimeligt indtægtsgivende beskæftigelse.

Datagrundlag og metode

Pensionsstatistikens data stammer fra pensions særmodul i det kommunale it-systemer og fra Grønlands Statistiks befolkningsregister.

Dataudtrækkene er foretaget fra administrative registre, der ikke er opbygget med statistiske formål for øje, hvilket nødvendiggør en efterfølgende omstrukturering og validering.

Afgrænsning af population

Herværende statistik omhandler kun personer, der i Grønlands Statistiks befolkningsregister er opført som bosiddende i Grønland ultimo året indenfor den kommunale inddeling. Personen regnes som bosiddende på den lokalitet, der er angivet i befolkningsregisteret. Lokaliteten i befolkningsregisteret kan være en anden lokalitet end den lokalitet, der er angivet i kommunernes regnskabssystem.

Alder

Alder er opgjort ultimo november i det pågældende år. Alderspension kan tildeles fra måneden efter en person er fyldt 66 år. Alle personer, der er fyldt 66 år ultimo november kan således søge om alderspension i december, mens alle personer der er under 66 år ultimo november kan være berettiget til alderspension.

Kommuner og distrikter

Den 1. januar 2009 blev de 18 gamle kommuner lagt sammen til fire store kommuner, og 1.januar 2018 blev Qaasuitsup Kommunia igen opdelt i Kommune Qeqertalik og Avannaata Kommunia. Denne publikation for december 2020 følger den nye kommuneinddeling, men benytter de gamle

kommuner som distrikter i de nye kommuner. Inddelingen ”kommune” refererer således i denne publikation til de nuværende kommuner, mens ”distrikt” refererer til kommunerne fra før 2009. Sammenhængen mellem de to inddelinger fremgår af nedenstående oversigt.

Tabel 1. Kommuner og distrikter

Kommune	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qeqertalik	Avannaata
Distrikt	Nanortalik Qaqortoq Narsaq	Ivittuut Paamiut Nuuk Tasiilaq Ittoqqortoormiit	Maniitsoq Sisimiut	Kangaatsiaq Aasiaat Qasigiannuguit Qeqertarsuaq	Ilulissat Uummannaq Upernavik Qaanaaq

Opgørelser ældre end 2017

For opgørelser af offentlige pensioner ældre end 2017 henvises til Grønlands Statistiks statistikbank (bank.stat.gl), hvor der er mulighed for at lave særudtræk af statistikken ved at kombinere variable som bopæl, ydelsestype, alder, køn, år samt udbetalte pensionsbeløb.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse
Sune Steenskjold
E-mail: sust@stat.gl

Pensioner

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

